basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2025

WES-KAAP

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

   AFDELING A: Drama (40)
   AFDELING B: Kortverhale (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

   AFDELING A: DRAMA
   Beantwoord die vrae oor die drama *(Perdekrag)* wat jy bestudeer het.

   OF

   AFDELING B: KORTVERHALE
   Beantwoord die vrae oor AL TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat 'n reël oop ná elke antwoord.

7. Voorgestelde tydsindeling:

   AFDELING A: 90 minute

   OF

   AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: DRAMA **Beantwoord slegs die EEN vraag.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. *Perdekrag*	20	4
OF		
AFDELING B: KORTVERHALE **Beantwoord AL TWEE kortverhale.**		
2. "Potyster sweis nie"	20	9
EN		
"Twee gesigte"	20	11

AFDELING A: DRAMA

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 1: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

WILMA:	Dè, vat nou. Ons het nie heeldag tyd nie.	
LUCKY:	*(Lucky beduie met groot gebare hoe hy weier.)* No way, José.	
	(Wilma hou die hooivurk steeds na hom uit.)	
WILMA:	Is jy nou klaar?	
	(Lucky kyk rond asof hy vasgekeer is.)	5
	Ek sê, kom hier. Dè. Vat.	
LUCKY:	Niemand het gesê ek gaan shit rondstoot nie!	
WILMA:	Wat het jy dan gedink kom jy hier doen?	
LUCKY:	Ek doen nie shit nie. No bleddie way! Lucky Mhlope vat nie crap van niemand nie.	10
	(Wilma staan rustig terwyl Lucky 'n vloermoer gooi. Binki konsentreer met moeite op die saal. Wilma haal 'n selfoon uit haar sak en skakel rustig.)	
WILMA:	*(Praat op die foon).* Hallo. Dis Wilma Botes van Silwerkloof Stalle. Ja, dis oor Lucky.	

1.1 "Ons het nie heeldag tyd nie." (Reël 1)

1.1.1 Op watter dag van die week moes Lucky by Silwerkloof Stalle werk? (1)

1.1.2 Waarom moes Lucky by hierdie plek werk? (1)

1.1.3 Met wie praat Wilma op die foon? (1)

1.1.4 Wat het Lucky gedoen nadat Wilma op die foon gepraat het? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die letter (A–D) neer.

"Lucky Mhlope vat nie crap van niemand nie." (Reël 9 en 10)

Dit beteken dat ...

A Wilma nie die waarheid praat nie.
B sy ma vir hom goeie maniere geleer het.
C hy hom nie sal laat voorsê deur ander mense nie.
D Lucky gewoonlik doen wat ander vir hom vra om te doen. (1)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Binki het vir Lucky <u>boontjies</u> gebring om te eet. (1)

1.4 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.4.1 en 1.4.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is dat perde mense kan help om (1.4.1) (positief te verander/hard te werk). Een van die lesse wat Lucky geleer het, is om nie mense te (1.4.2) (oordeel/help) voordat jy hulle regtig ken nie. (2)

1.5 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.5.1 tot 1.5.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.5.1	" ... dis glad nie so warm nie."	A	Lucky het met Binki gespot.
1.5.2	"Moet ek aangaan, of kry jy die prentjie in jou klipkop?"	B	Binki was hartseer oor haar ma.
1.5.3	"Bangbroek-bybie!"	C	Lucky het jammer gevoel vir homself.
1.5.4	"Ek is nie ryk en wit nie."	D	Binki het haar littekens weggesteek, want sy was skaam daaroor.
		E	Wilma was ongeduldig met Lucky wat gedink het net spoilt brats ry op haar perde.

(4 x 1) (4)

1.6 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Binki het vir Lucky vertel van hulle huis wat gebrand het.
- Wilma het vir Lucky vertel hoe die perde ander kinders help.
- Lucky het "Sabrina" na "Ma" op Binki se foon verander.
- Lucky is op die perdeplaas afgelaai. (4)

1.7 Waarom is dit verkeerd van Lucky om die hele tyd met Wilma terug te praat? (1)

1.8 Waarom is dit goed dat Lucky geskrik het toe hy hoor Wilma praat op die foon? (1)

1.9 Waarom het jy respek vir Wilma wat rustig bly terwyl Lucky so te kere gaan? (1)

1.10 "Niemand het gesê ek gaan shit rondstoot nie!" (Reël 7)

Waarom laat die skrywer vir Lucky sulke kru taal *(foul language)* gebruik? (1)

EN

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

LUCKY:	Hei, jy's seker dors. Hier's water. Nuwe water, net vir jou.
	(Kaizer laat sy neus in die emmer sak en Lucky vroetel lomp tussen sy ore terwyl hy drink. Wilma links op, gevolg deur Lady Jane wat haar sonder 'n leiband volg. Wilma is verstom as Lucky by Kaizer se stal uitkom en die onderdeur toemaak.)
WILMA:	*(Agterdogtig.)* Was jy daar binne by Kaizer?
LUCKY:	Ek het vir hom water gevat.
WILMA:	Jy't wat gedoen?
LUCKY:	Ek sê, ek het gaan kyk of hy dors is.
WILMA:	*(Geamuseerd.)* En jy vat toe vir hom water. Soos wanneer 'n mens vir iemand koeldrank gee?
LUCKY:	Nou hoe de hel moet ek weet of 'n perd dors is of nie?
	(Hy gryp die vurk en begin woes hark. Wilma kyk verbaas na hom.)
WILMA:	Kan jy nou meer.
	(Binki kom links op met 'n saal en toom wat sy die stoorkamer indra.)
	Weet jy wat, Binki? Lucky het vir 'n perd water aangedra.

1.11 Noem TWEE dinge wat Kaizer gedoen het om te wys dat hy kwaad was vir Lucky. (2)

1.12 Waarom het Lucky nie van ryk mense gehou nie? (1)

1.13 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (1.13) en die antwoord neer.

"**Soos wanneer** 'n mens vir iemand koeldrank gee?" (Reël 10 en 11)

Hierdie is 'n voorbeeld van (sarkasme/'n vergelyking). (1)

1.14 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (1.14.1 tot 1.14.4) en die antwoord neer.

goed; ma; maag; verkeerd; laptop; arm; pa; selfoon

1.14.1 Lucky kon Wilma nie op haar naam noem nie, want sy ... het hom nie so geleer nie. (1)

1.14.2 Wilma het vir Lucky vertel dat sy ook 'n tipe *community service* doen omdat sy iets ... gedoen het. (1)

1.14.3 Lucky het sy ander naam op Binki se ... ingetik. (1)

1.14.4 Lucky het die littekens op Binki se ... gesien nadat hy haar mou afgeskeur het. (1)

1.15 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.15) en die letter (A–D) neer.

Die toneelaanwysing *"Agterdogtig"* in reël 6 beteken dat Wilma ...

A kwaad was vir Lucky.
B agter op die verhoog besig was.
C nie kon glo dat Lucky in Kaizer se stal was nie.
D bang was dat Kaizer weggehardloop het uit sy stal. (1)

1.16 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.16.1 en 1.16.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die drama was Binki (1.16.1) (gelukkig/ongelukkig) omdat Sabrina haar net by Wilma gaan los het. Aan die einde van die drama het sy (1.16.2) (vir haar ma gevra om haar te kom haal/haarself en haar situasie aanvaar). (2)

1.17 Binki is klaar met skool.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

1.18 Die perde het hulle krag gebruik om mense te help.

In KOLOM A word 'n karakter beskryf. Kies uit KOLOM B watter rol die perde in die karakters se lewens gespeel het. Skryf net die vraagnommers (1.18.1 tot 1.18.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.18.1	Binki wou nooit naby die perde kom nie.	A	Die perde het hierdie karakter die kans gegee om vry te kan beweeg.
1.18.2	Wilma het skuldig gevoel oor haar perd.	B	Die perde het hierdie karakter gehelp nadat hy in 'n ongeluk was.
1.18.3	Lucky het skuldig gevoel oor die katjies.	C	Die perde het hierdie karakter kans gegee om ander kinders te help.
1.18.4	Ansie het 'n rolstoel gebruik om oor die weg te kom.	D	Die perde het hierdie karakter gehelp om homself te vergewe *(forgive)*.
		E	Die perde het hierdie karakter gehelp om nie meer bang te wees vir hulle nie.

(4 x 1) (4)

1.19 Voordat Lucky Silwerkloof Stalle toe gekom het, het hy 'n baie verkeerde ding gedoen.

Waarom was dit sleg vir Lucky se ma? (1)

1.20 Toe Lucky op die plaas gekom het, was hy lelik teenoor die perde.

1.20.1 Hoe sou jy anders teenoor die perde opgetree het as jy Lucky was? (1)

1.20.2 Waarom sê jy so? (1)

1.21 In die slot van die drama reageer die perde positief teenoor Lucky en Binki.

Gee 'n voorbeeld van wat die perde gedoen het. (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 2: *FEESMAAL* – EA Swanepoel

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "POTYSTER SWEIS NIE" – PG du Plessis
EN
VERHAAL B: "TWEE GESIGTE" – Elise Muller

VERHAAL A: "POTYSTER SWEIS NIE" – PG du Plessis

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

Met die afklim, vra ek hom of hy lus is vir koeldrank. Ja, sê hy, 'seblief, want sy sakgeld loop dié week bietjie laag.
Ek koop brood en twee koeldranke, betaal, soek my reisgenoot. Hy staan buite, sê dankie vir die koeldrank en stap saam bakkie toe.
Die Portugees ontdek dat ek van my kleingeld misgevat het en kom agterna.
Hy sê vir die seun as sy ma môre weer nie opdaag nie, moet sy nie weer probeer kom nie. Die tjips kom nie vanself gaar nie en hy's nou moeg.
Van die siekspelery, sê hy.
Die seun kyk my 'n oomblik aan en begin wegstap.

2.1 "Met die afklim, vra **ek** hom of hy lus is vir koeldrank." (Reël 1)

2.1.1 Wie is "ek"? (1)

2.1.2 Hoe het hy geweet die seun wou saam met hom ry? (1)

2.1.3 Wat het die seun dadelik van sy pa vertel nadat die verteller hom opgelaai het? (1)

2.1.4 By watter plek het hulle gestop? (1)

2.2 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die seun was bang hy gaan raas kry, want hy het met sy <u>tekkies</u> in die veld gaan stap. (1)

2.3 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Die seun het gesê hy sal sy ma bel om hom te kom haal.
- Die seun het oor die stofie gepraat.
- Die seun het van die lewe in die koshuis vertel.
- Die seun het saam toebroodjies geëet. (4)

2.4 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se indirekte woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.4.1 tot 2.4.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.4.1	Hy kon sien die kleurbaadjie word vinnig uitgegroei.	A	Die Portugees was onsensitief.
2.4.2	Hy het gesê by die huis kry hy poeding.	B	Die verteller was dankbaar teenoor die seun.
2.4.3	Hy kon nie aanhou om uit jammerte vir mense te sorg nie.	C	Die seun het negatief oor die koshuis gevoel.
		D	Die vrou het hard gewerk.
2.4.4	Hy wou die seun betaal vir sy geselskap.	E	Die man het jammer gevoel vir die seun.

(4 x 1) (4)

2.5 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.5) en die letter (A–D) neer.

" ... want sy sakgeld loop dié week bietjie laag." (Reël 1 en 2)

Dit beteken dat die skoolseun …

A nie sakgeld gekry het nie.
B sy sakgeld gespaar het.
C min sakgeld gehad het.
D sy sakgeld by die koshuis vergeet het. (1)

2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie kortverhaal is (2.6.1) (armoede/gebroke gesinsverhoudinge). Een van die lesse wat die seun uit hierdie verhaal geleer het, is dat (2.6.2) (jou gesin se sake privaat is/die waarheid altyd uitkom). (2)

2.7 Waarom was dit reg dat die man die seun opgelaai het? (1)

2.8 Waarom was dit verkeerd van die seun om te vertel wat hy en sy ouers alles oor naweke saam gedoen het? (1)

2.9 "Hy sê vir die seun as sy ma môre weer nie opdaag nie, moet sy nie weer probeer kom nie." (Reël 6 en 7)

Hoe sou jy gevoel het as iemand so 'n boodskap voor ander mense vir jou ma gestuur het? (1)

2.10 "Die seun kyk my 'n oomblik aan en begin wegstap." (Reël 9)

Wat probeer die skrywer met hierdie woorde oordra? (1)

EN

VERHAAL B: "TWEE GESIGTE" – Elise Muller

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

Rinatjie wag nie vir die glimlag van verwondering wat oor Katrien se gesig breek nie. Sy draf so vinnig as wat sy gekom het terug na die ou sitplek teen die kweekwal waar Rosa verslae op haar wag.

"Ek gaan huis toe," sê Rinatjie.

"Het jy jou geld vir háár gegee?"

"Ek gaan huis toe," herhaal Rinatjie met trane in haar oë. "Ek wil nie weer ry nie." Rosa begryp nog nie. Sy sê: "Toe maar, ék sal vir jou betaal."

"Maar ek *wil* nie ry nie," snik Rinatjie driftig. "Ek wil nooit weer ry nie!"

En sy hardloop oor die groen gras, weg van die veelkleurige gevaarte met die hart van musiek en die bedekte kloue. Sy hardloop sonder om een maal om te kyk, totdat die konsertinaklanke dof en die trane op haar wange droog geword het.

2.11 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (2.11.1 tot 2.11.4) en die antwoord neer.

rugbyveld; twaalf; pa; twee; ma; veertien; uitspanplek; een

2.11.1 Die mallemeule is op die ... buite die dorp opgeslaan. (1)

2.11.2 Katrien is ... jaar oud. (1)

2.11.3 Katrien se ... is oorlede. (1)

2.11.4 Grootmense moes ... rand betaal om op die mallemeule te ry. (1)

2.12 Waar het Rinatjie die geld gekry om op die mallemeule te ry? Noem TWEE dinge. (2)

2.13 Katrien was saam met Rinatjie op skool.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

2.14 Waarom het die kaartjie-ondersoeker gesê Katrien moes afklim? (1)

2.15 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (2.15) en die antwoord neer.

" ... waar Rosa verslae op haar wag." (Reël 2 en 3)

Dit beteken dat Rosa ...

A kwaad was vir Rinatjie.
B bekommerd was oor Katrien.
C haastig was om weer te gaan ry.
D nie kon glo dat Rinatjie haar geld vir Katrien gegee het nie. (1)

2.16 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (2.16) en die antwoord neer.

" ... veelkleurige **gevaarte met die hart** van musiek en **die bedekte kloue**." (Reël 9 en 10)

Hierdie is 'n voorbeeld van (klanknabootsing/personifikasie). (1)

2.17 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.17.1 en 2.17.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die verhaal was Rinatjie baie (2.17.1) (opgewonde/ ontevrede), want sy sou drie keer op die mallemeule kon ry. Aan die einde van die verhaal was sy baie (2.17.2) (tevrede/hartseer) nadat sy gesien het wat die man met Katrien gedoen het. (2)

2.18 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.18.1 tot 2.18.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.18.1	Rosa het vir Rinatjie gesê 'n mens val nie maklik af nie.	A	Katrien het hard geval en seergekry.
2.18.2	Rinatjie se pa het mooi met sy geld gewerk.	B	Rinatjie het op die gras gesit om te rus.
2.18.3	Die kaartjie-ondersoeker was baie vriendelik met party kinders.	C	Rinatjie sou drie keer kon ry.
2.18.4	Die kaartjie-ondersoeker was onregverdig teenoor ander kinders.	D	Rinatjie wou baie graag op 'n perdjie ry.
		E	Hy het Rinatjie en Rosa op die perdjies getel.

(4 x 1) (4)

2.19 Waarom was dit goed vir Katrien om iemand soos Rinatjie te ken? (1)

2.20 Waarom kan ons sê dat die verhaal negatief vir Rinatjie geëindig het? (1)

2.21 Dit het Rosa nie gepla dat Katrien seergekry het nie.

2.21.1 Wat sou jy in hierdie situasie anders as Rosa gedoen het? (1)

2.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Kopiereg voorbehou